

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

ELI RKESZTŐI SZÁLLÁS :
Ó-vár Vizi utca. 231. szám, első emeleten

Megjelen a lap hetenkint kétszer, u. m. Vasárnap és Csütörtökön. Ara évnegyedre 3 ft
o. é. Hirdetési ár: soronként 7 kr, s minden hirdetés után 30 kr bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a ki-
adó-hivatalnál kezelik.

KIADÓ-HIVATAL :
Középutca, STRIN J. Könyvkereskedése.

GYÁSZHIR.

Esorok egy országos csapás gyász hírét viszik szét a hazába, mely ezeket dőlt meg, és sokak szívében ingatja meg a jövő iránti reményt. Azon s zellem világa, melyre mint Izrael szeme a pusztai utazás alatt az őt vezető tűzoszlopra, úgy volt függesztve a közelebbi idők kételyei s borui közt az ország tekintete, ki a l u d t. **BRANYICKAI BÁRÓ JÓSIKA SÁMUEL**, Erdély volt cancellára e hónap 28-án déli 12 órakor megszünt elni. A ki tudja, hogy ez élethez az utóbbi év óta mily hő nemzeti remények voltak kötvé, mint központosult benne honfiainak bizalma, mint volt ő azon csaknem egyedüli egyéniség, kinek közbenjárása által a jelen bajából békés kibontakozás nehéz feladata megoldható lesz vala, a kire sok képességei, erős jelleme, hazai viszonyaink s az európai és birodalmi politika terén tájékozottsága után a Gondviselés is éppen azon küldetést látszott vala bizni, hogy egyik közbenjáró legyen a múlt és jövő, trón és nemzet között — a ki mindezt tudja, képes leendő megmérni azon veszteséget, mi Erdélyt, sőt a magyar és birodalmi érdekeket e férfi halála által érte. Volt idő, midőn rá elvei melletti szilárdsága miatt alant és fent nehezteltek. Volt idő, midőn a legnagyobb számmal a jövő iránti hit csaknem haldoklott. Ő előbb Hermes-később Niobe-szoborként állott az alkotmány őrbástyája mellett; Catói hideg tekintettel, de egyszersmind meggyőződéssel mutatra az elsővel azon utat, melyen a magyar föld népeinek — meggyőződése szerint haladnia kell, gyászolva az utolsóval azt, a minek visszaszerzése olykori aggodalmainak, s folytonos törekvéseinek legszebb és egyedüli tárgyát tette élte végelheletéig. Nemzete kiismerte benne az idők során lángeszű fiát, bizalmával adózott neki, s ő ebből új erőt merített kitűzött feladatának betöltésére. S midőn naponta közeledett a percz, melytől annyi jó akarat és buzgó igyekezet sikere függött — ime a halál kioltá a nemes lélek lángját, s új kételyek közé dönté a köz várakozásokat! Megvagyunk győződve, hogy a mint az üdvözüllet hozzátartozói is baráti szívükből siratják: ugy a honra és népre, a közügyek- és magasb érdekekre nézve is méltán gyászosnak mondható ez eset. Az elhunytban azon férfit veszítettük el, ki a multnak a jelennel kibékítésében, ennek a jövővel egybekapcsolásában a leghasznosb szolgálatokat teheti vala. Nyugodjanak békében porai! A haza veszteségét pótolja ki a Gondviselés!

Baró JOSIKA SÁMUEL emlékére. Midőn leáldozik a nap, szokás az Alpokon havasi kirtjűt megújni az első pásztornak, ki azt észreveszi, a többiek viszhangoztatják azt, és estimára kelnek. Ha a nap esőre fordul, le, kéri a teremtet, adjon sok hasonlót; ha borús, viharos villámok cikáztak, áldázkodnak azért, hogy a viharból menekültek; mindkét esetben kegyelettel viseltetnek az elhunyt iránt. Nemzetek napjai egyesek, melyekből folynak ki a sugarak. Egy ily napunk áldozott le b. JÓSIKA SÁMUELben; illő talán, hogy róla mi is megemlékezzünk.

Ha egykoron a midőn a nemzet, akaratját tekintélyes szavatokkal az ország termeiben nyilatkoztathatá, jobbadán az ország értelmisége tolmácsolása által, a lángeszű és alkotmányos országlárral hatalmas pártok állottak szemben; ugy azt hiszem ezek most megszűntek, mert pártnak csak ott van értelme, hol nem a „létel“ hanem a „jobb lét“ felett küzdenek. Nemzetiségünknek jelenleg egyik viadóra volt ő az elhunyt; s így a halála feletti részvét közössé vált a nemzetben. Hajdan a római arenában gyakran megesezt, hogy végvonaglásában a lehulló hős ellenét földresujtá, „Caesar moriens te salutát“ kiáltással adva ki lelkét. Alig pár hó előtt ő is üdvözlő szavaival nemzetünk lételet. Azon kevesek közé tartozott az elhunyt, kik talán a sorstól vannak teremte eszmék képviselőit; nagyobb következetességgel pedig egy eszmét képviselni alig lehetett, mint az elhunyt képviselő nemzetiségünk szent eszméjét. Válságos pillanatokban mindig oly egyének kellenek, olyak vannak nagyobbra bízva, kiknek multjuk volt, s nem kell azt még teremteni; és olyakra van szükség, mert közös bizalmat csak ismert egyének bírhatnak, addig míg ismeretlen, bárki is legyen az, gyanus, sőt soknak van kitéve, mi egy fezetőt tehetlenné tesz. — Mózesnek a legnagyobb törvényhozónak, midőn a Nebo hegyére felért s népének az ígért földjét megmutatá, talán örömeiben repedt meg szíve; Izrael fiainak, kik közül sokan gyűlölték őt, gyász fűde fejeiket; miért ne gyászolják azok is, kik az ígért földének más utait láták, kik tudják, hogy van egy föld, mely jobb a miénknél, de határait nem látják, nem tudják hol a kezdet? miért ne gyászoljunk egy oly utmutató felett, kik a contourokat jobban kiutdatá mutálni mint mi magunk látni képesek vagyunk?

Bánffy Béla.

645/860 igt. sz.

Meghívás közgyűlésre. A es. kir. megerősítést nyert erdélyi kölesönös jég- és tűzkármentő társulat folyó évi rendes közgyűlését április 10-én, délelőtti 11 órán kezdve tartandja Kolozsvárt, b. középutca 457 számú igazgatósági helyiségében.

Tárgyai lesznek:
1. igazgatósági jelentés a közelebbi mult évi ügylet eredményéről;

2. a számadást vizsgáló bizottságnak eljárásáról jelentése;

3. a letéteményi és életbiztosítási ügyletágra nézve szükséges intézkedések.

A tanácskozás, mint mindenkor ez intézet fennállása óta, nyílt ajtók mellett folyand, melyre a társulat minden rendű tagjait és ügynökeit tisztelettel meghívja

a nevezett társulat igazgatósága.

Kolozsvárt márczius 27-én 1860.

(D) Szemle. Az olasz kérdés új fordulatponthoz jutott. Mintán Victor Emmanuel az olasz nagyhercegségeket s a

pápai bírtok szép részét koronájához csatolta, a tények már érvényesítve vannak, s most az következik, hogy újabb álmok váljanak tényekké, s majd ez újabb tényekre legyen kimondva a diplomatikus amen.

Franciaország az eddigi tényeket annyira bevégeztéknek látja, hogy seregeit már ki is vonja Olaszországból, miután már a fellázadt tartományoknak urok akadott.

Itt körülbelül — egy időre — vége is szakadna a kérdésnek, ha az illetők megnyugodnak az eseményeken; de szándékuk ellenkezőnek mutatkozik.

Ugy látszik a pápai hatalom végre is Nápolylyal szorosabban szövetkezve megkezdi a csatát Piemont ellen, melyben a mint az „Opinion National“ megjegyzi, Franciaországnak, mely háborút kezdett Olaszország megszabadítására, ezen szép ország teljes szabaddá tételének eszközzésére nem lesz több teendője, mint a be nem vegyülts feltételét szigorúan megtartatni, seregeit Lombardia és Romából visszavonni, s elhagyni, hogy éjszak liberalizmusa dél absolutismussal szemben önjerején vivja ki a csatát.

Az „Opinion“ kétségteleen látja a liberalismus győzelmét, s azt hiszi, hogy Róma és Nápoly elbukásával Ausztria azon meggyőződésre jöved, hogy Velence többé nem tartható, sőt egy hasztalan teherre válna reá nézve.

A viszonyok ugy kezdenek fejleni, hogy a hivatalos lap fennebbi nézetei némileg irányt mutatóknak tetszhetnek. A kérdés egyedül az: ha megállja-e a pápa és a nápolyi király, hogy az olasz földön történtek ellen fegyverrel ne lépjen fel?

Ha ezen két hatalmasság az ausztriai magatartást követné, s tisztán még kezén levő olasz tartományainak védelmére szorítkoznák, az olasz kérdés még messze elhúzódhatnék. De ily magatartásra nincs kilátás, sőt sokan azt hiszik, hogy Szárdinia azon újabb bánásmódja, mely szerint a csak most átengedett Lombardiában az ausztriai menekültek fejéneket megengedi, hogy comiteket alakítsanak, s forradalmi legioakat állítsanak Ausztria népeinek kibujdosottjaiból; előbb utóbb oda fogja kényszeríteni a császári hatalmat, hogy mint tavaly éppen hasonló előzmények után történt — kilépjen védelmi magatartásából, s a nápolyi és pápai seregnek segélyére siessen. A Schiwi. Bote már hirdeti is, hogy délről Nápoly egyesülve a pápai seregekkel, s északról Ausztra fogják megtámadni Piemontot. Ezen tervnek azonban ily határozott létezését mi nem hisszük, annyival kevésbbé, mert az osztrák kabinet határozottan kimondotta, hogy ez idők szerint támadni nem fog, de Velencét védelmezni minden támadás ellen.

Igy tehát a csatát legalább is egyelőre a nápolyi király és a pápai seregeknek kell küzdenie Szárdinia ellen.

Es így most az olasz belső háborúk stadiuma következik; mert azt nem igen remélhetjük, hogy abban hagyja a pápa Romagna bekebelezését s visszatorlását az egyházi átokkal is beérje, mely átokkal szemben már az olasz népek készülnék fényes illuminatiók s innepélyek által mondani ki az áldást. Ez átok azonban most el van halasztva.

Mi lesz tehát, ha e küzdelem dél és északi Olaszország közt elkezdődik?

Valószínű az, mit az Opinione következtet. Mert hisz nemcsak a Márkák, de maga Róma is lázadó félben van, s a mint a francia sereg onnan kivonulnak, s a mint a piemonti tábor a pápa és Nápoly erejét elfoglalja, nemde a legvalószínűbb lehet következtetni újabb lázadásra, újabb népszavazásra, s így tovább, uti figura docet?

Talán Nápoly képes lesz a pápát megmenteni?

A győzelem az Isten kezében; de Nápoly és Sziicilia még tán Románál is izgatottabb; már is írják a lapok, hogy

katonai összeesküvés lön felfedezve, mely 121 tiszt elogatását vonta maga után?

Es Nápoly-Sziicilia részéről a forradalom könnyítve van, a mennyiben partjai körül angol s francia hajók cikálnak azon nyílt czállal, hogy az üldözötteknek menekülést nyújtsanak.

Hogy az angolok többé nem elleneznének egy forradalmat a két sziciliái királyságban, azt jól beláthatni, ha az ide vonatkozó kékkönyv adatait megfontoljuk, melyből látszik, hogy az angol követ mindent elkövetett Sziiciliában fékezni a rendkívüli s pusztá gyanukon épült üldözéseket, de mind hasztalan; s bárha az angol követ a francia és spanyol követekkel egyetértve egyenesen kimondák, hogy a királyi dynastiának vesztét fogják eredményezni a titkos besugásokra alapított politikai üldözések; de mindezen ridég, s szinte az ildomatlanságig menő fellépés mit sem használt, s most ugy látszik, hogy a két sziciliái királyság saját sorsára van hagyva, sőt egy ott kitérő forradalom még annyiban gyámolítva, hogy a compromittáltak az angol s francia hajókon menedéket fognak találni.

A lapok már mint tényt említik, hogy Angol, Franciaország osztozni akar Nápoly és Sziicilián, s Victor Emmanuel Velencét biztositja.

Hogy ezen hír mennyiben való, azt nem tudjuk; de valószínűségről Napoleon császár politikája kezeskedik, mint a ki szereti szövetségseit a szellemieken kívül anyagi eredményekben is részesíteni. Anglia pedig Napoleonnak hű szövetségese.

Fog-e ezen szövetséggel szemben más szövetség alakulni? Alig hisszük mostanság; mert a nyugoti szövetség nagy három erőt vont össze.

Napoleon annyi dicsőségben kezdé részesíteni Franciaországot, hogy ez maholnap feledni kezdé ezért elvesztett jogait, s így a francia hadsereg nagy contingentst adhat külső hadi vállalatokra, miután benn mind kevesebb védeni valója lesz. Angolhont egyetlen egy katona nélkül is rendben lehet benn tartani, s így hadierjét tul küldheti akár mikor saját szigetországán; Szárdinia pedig valóságos nagyhatalommá nőtte ki magát; neki már 300,000 fegyverese lesz; és benn országában egyetlen pont sincs, melyet saját népével szemben fedeznie kelljen, sőt egész népe kész volna mellette felkelni. A király belső népszerűsége által, hadereje szinte versenyez az oroszéval, miután az orosz fegyvererővel tartja kézen Lengyelországot, Krimet s Circassiát sat. 1 milliónyi fegyvereséből képtelen 3—4 százezernél többet vinni ki országa határain tul; mig Szárdinia királya a világ végeig mehet fegyvereseivel, s benn biztos arról, hogy az olasz nép hozzá hű marad. Így az ő ereje kétszeres, mert neki benn nincs védeni valója, s egész erejét fordíthatja a külső támadások ellen.

Hogy e népszerűt olasz uralkodóval szemben mit tehet a nápolyi király, azt könnyen lehet következtetni. Hol egy ország minden pontja kitörőfélben, hol a békületlenség a nép nagy rétegét átjárta, hol csakis a sorkatonaság szuronyára támaszkodhatni, hol a hadsereg otthon is ellenséges vagy legalább kétes indulatú néptől környezve, ott igen bizonytalan a győzelem.

Nápoly pedig e helyzetben van, ez többé nemcsak hírlapi állítás, ez diplomatiailag elismert tény, melyet az angol parlament elé terjesztett kékkönyv a legzomoritóbb vonatkozásokkal igazol.

Nagy dolgoknak kellett Nápolyban történni, midőn maga Russel lord egészen kiké az ottani kormányzás ellen, a nápolyi követhoz intézett levelében többek közt ezt írva:

„Ha az ily összeesküvések ő felsége a nápolyi király trónját veszélybe döntik, az angol kormány csak azon vakaságot fogja sajnálni, melyvel az ő tanácsai visszatartottak; de e részben felelősséget nem veendő magára, sőt meg sem kísértendi, hogy gátolják következményeit egy oly rossz kormányzásnak, melyhez hasonló alig lehetni Európában.“

Igy állanak a dolgok, melyekből nagyon is valószínűnek látszik az, hogy az olasz félszigetet a jövő év egészen más helyzetben, s más viszonyok közt foghatja találni, mint a hogy az jelenleg áll.

Az olasz ügyben azonban a másik főkérdés Velence. Ausztria nem fog támadni, hogy ürügyet adjon a beavatkozásra; de arra nézve már igen sok fontos rendszabályt tett, hogy minden megtámadást visszautasítson; már pedig az olaszok teljes reményével számítanak Velencezére. Érzésben most legközelebből igen kalandos s egészen újdon jön indult, melyet a Nat. Zeit. után hoznak a bécsi lapok. Az említett lapnak a többiek közt ezt írják Párisból március 22-ről: „A leghatározottabban állíthatom, hogy a császár azon reményben van, miszerint Ausztria Velenczét jószándékból ott hagyandja. (?) Ez egy nagy diplomatikai tervvel áll összefüggésben, melyben más nagy államok is osztoznak, s melyről most csak annyit mondhatok, hogy ennek kivételére Európát egészen újra alakítja. Még hozzátésem, hogy azon nagy terv, miről itt szó van, minden vérontás nélkül fogja átmenni.“

Ez oly óriás hír, melyet mi természetesen nem érthetünk, de aligha nem a keleti „beteg ember“ hagyatékára van téve egy új számítás. Addig míg világosabb jeleket látunk, tegyük e hírt notabenebe.

Valaminek kérdésen kívül kell történni keleten, ha azon több lapok által hozott hír valószínű talál, hogy az alduai fejedelemségeket francia, angol és török sereg akarák megszállani? E roppant fontosságú hír az igaz nem a „beteg ember“ hagyatékának megosztására, de inkább annak lábraállítására mutat, s az észlelőben azon gondolatot kelti, ha vajjon a nyugati szövetségek, nem egy kilátásbanlenni hirdett orosz-osztrák szövetség közé akarják magokat beékelni, midőn hadseregeiket a Duna torkolatához hozandják? Im ezikkünk elég adatot hoz a békés és háborús conjuncturákra, mit fejt ki a jövő, előbb utóbb meglátjuk ha élünk.

Szabad vagy engedélyezett mészárlás? E nagyon is korszerű kérdés a kolozsvári kereskedelmi és iparkamarának a magas helytartósághoz tett véleményezésére érdekesnek váltunk közölni. A véleményezés ez:

„A mészárosok az engedélyezett iparok közé sorozni s az engedélyezést a helyi szükség szerint szabályozni, a kamara határozottan rosálja, mert a politikai hivatalok soha sem képesek időről időre megítélni, hány mészáros elég a község szükséglete kielégítésére; és pedig nem, mert a hivatalok állása nem engedi helyes belátást szerezni a fogyasztás viszonyaira, minthogy ez merőben tapasztalat tárgya; s ha erre képesek volnának is, az üzlet eredményétől van föltételezve hány mészáros elég a község kielégítésére; elég erő mellett például egyetlen mészáros is éppen úgy képes egy községet hűssal ellátni, mint 20–30 kisebb erejű. — De továbbá az egész mészáros mesterség oly kevés szakismeretet, annyira csekély előleges képzetséget igényel, sőt annyira pusztán speculation alapuló üzlet, hogy a hatóságnak semmi alapja sem lehet annak megítélésére, hogy e vagy ama kérelmező méltó az engedély megnyerésére vagy nem? — minő oknál fogva utasíthat valakit vissza, ha különben a mészárosok száma korlátozva nincs?“

Azon aggodalom, hogy a szabad verseny mellett az őszi és téli hónapokban igen sokan, a tavaszi és nyári időszakban ellenben igen kevesen adnak magukat az üzletre, — merő képződés. Minden iparnak meg van jó és rossz időszaka, a nélkül, hogy a községre nézve káros fennakadás vagy túláradás következne belőle. És egy méltányos kormány sem igényelheti magának azon jogot, hogy bizonyos iparosokat — maga a nagy község érdekében is — üzletük folytatására kényszerítsen, ha ez üzlet az illetőknek kárára van. Pedig e volna az eset, ha az engedélyezett mészárosok oly időben, a mikor, — állításuk szerint — csak kárral dolgozhatnak, üzletük folytatására kényszerítve volnának. S a község még sem nyerne, mert e károsodást vagy a hús rosszabb minőségével, vagy túlságos árral kellene kiegyenlítenie. A kenyérsütők eddig is szabad foglalkozása ellenben a legmegnyugtatóbb példát szolgálhat, hogy a természetből elkerülhetlenné tett mindennapi szükség ezikkel előállítására mindig akad iparos, bármily ingatlak legyenek a nyers anyag árai s más körülmények, s hogy a fogyasztás minden változásai mellett is az ily cikk jósága, mennyisége és ára a szabad verseny által önmagától a legjobban szabályozódik. Ugyanez az eset a szabad tett s minden ármegszabástól mentesített disznóhúsról néz is, a mely ez idő óta mindig kevesebb mennyiségben és sokkal olcsóbb árban kapható, mint azelőtt.

Hogy az engedélyezés által a helyi szükséglet kielégítését legkevésbé sem biztosíthatni, az elmondottakból kitűnik, de a tapasztalat is bebizonyította. Mert az engedélyezés, és — természetesen — a limitáló megtartása mellett, a hús-ágak száma ezentúl is, mint eddig, az üzlet jövedelmezősége, azaz a megszabott árak hasznossága arányában fogyna vagy apadna, s van rá eset e kamarakerületben, hogy egy község összes mészárosai egyszerre felhagyják az üzlettel, mert a hatóságot megszabott ár nekik nem tetszett.

Azon ellenvetés sem alapos, hogy a mészárosok szabad tétele mellett a cs. kir. katonaság könnyen azon helyzetbe jő, hogy húsához vagy rendetlenül vagy éppen nem juthat. Mert az ebeli szükségletet időről időre szerződés útján éppen úgy fedezhetni, mint a katonaság más hasonló szükségleteit, például a kenyéret stb. S e mellett kilátás van arra, hogy ily biztos és nagyban vásárló számára még olcsóbb árat lehet eszközölni, mint a nagy község számára létez. Az eddigi eljárás, t. i. az árlejtéssel eszközölt szerződés a katonaság számára szállítandó cikkekhez néz eddig legalább czélszerűnek bizonyult, sőt, noha a kenyérszállításnál a vállalkozók sokkal több esélyességnek vannak kitéve. Miért kellene ennek csupán a hús-szükséglet fedezésénél másként lenni?

Az engedélyezés védői felhosszák még a rendőri felügyelet könnyebbé. Mivel a szabad iparosok üzlete is ipar-

jegy váltásához van köte, az ellenőrség hajszállal sem nehezebb egyik mint másik iparra néz. De a nagy község érdekében az illető hivatalok részéről kellett kevéssel több fáradság figyelmet sem érdemlő körülmény.

Azonban ha minden aggodalom alapos, és az ellenőrké felhozott okok kevésbé volnának is érvényesek, a mint e kamara hiszi, — az új törvény 57 §-e *) a községeknek minden fennakadás ellen biztosítja; mert a hatóság idejében intézkedhetik, ha hatalmában áll a gyakorlatban levő mészárosok nehézség bizonyos ideig még az üzlet folytatására szorítani. Noha a kamara azt hiszi, hogy ez ovalosságra engedélyezett iparnál nagyobb szükség lett volna, mint szabad üzletnél, s nem lesz egy népesebb község is, a hol e § alkalmazásba kell hogy jöjjen.

Merőben hihetetlen dolog is, hogy oly országban, mint Erdély, a hol a marhatenyésztés hazája van, a hol tehát a nyersanyag minden pillanatban kéznél áll, csak 24 órá fennakadás is alhatna be oly iparágban, a melynek a használható cikkek teljes előállításához csak éppen a levágásra kellő idő szükséges. Vagy képzeltető-e, hogy azon marhakereskedők, a kik Pest és Bécs piacait Erdélyből látják el, csupán megszállásból vagy gyönyörűségből tegyék ki magukat az utazás kellemetlenségeinek, költségeinek s a kereskedelmi viszonyok szövényeinek akkor, a midőn a honi piacokon is hasonló hasznaladhatják el ezikkeik egy részét? S tán ideje is már, hogy Erdély lakói is izeljenek valamit azon kövér marhából, a melyek a haza keblén hízta, s a melyeket évenként szemek előtt hajtának oda, a hol a húst nem csak súly, de minőség szerint is becsülik és fizetik.

Eppen ez utolsó okból üdvözlő a kamara az új törvényt, mint a mely a humerés birodalom szerte szabad tételeben a marhatenyésztés emelésére a leghatalmasabb eszközöket nyújtja azon iparág emelésére, mely Erdélyben eddig is oly fontos volt, s a tagosítás behozatalával az ország még virágzóbb külkereskedelmi cikkekévé fog válhatni.

De a mennyire igaz, hogy a marhatenyésztés fejlődését egyedül a szokásban levő limitáció gátolta, épp annyira meg van győződve a kamara, hogy az új törvény 55. §-e **) a mészárosokra soha sem lesz alkalmazható, ha a szabadverseny jótékonyosságát az egész község akarja élvezni. Ez okból minden lehető félreértés kikerülése végett a kamara kéri a helytartóságot, hogy e cikkre nezt még idejekorán világosítsa fel a hatóságokat, nehogy valamelyik azt az eddigi limitáció fenntartására magyarázza. E kérésre a kamarát több helyről nyilvánult kétkedés bírja. S könnyen megfogható, hogy az engedélyezés védői a szabadverseny mellett megtartandó árszabás miatt bekövetkező zavarból, ügyekre nézt hathatos bizonyítványokat meríthetnének.

Eddig a kamara véleménye, a mihez részünkről minden commentárt feleslegesnek tartunk.

A jelenben gyakorlatlan levő mészárosok jövőjére nézt azonban hozzáférhetjük, hogy ők az új törvény életbe lépte után is oly előnyökkel bírnak az új versenyekkel szemben, a mely állásukat biztosítani képes. Ilyenek: a piac, a község ismerete, a kiérdemelt bizalom s hitel, a mit czélszerű társulás és a pénzerők egyesítése által még előnyösebbé tehetnek.

✕ Dézs, márcz. 26. — Egy eredménydus lakomát tartott Kaczkón Ujfalvi Ádám ifju hazánki saját hazánál f. h. 25-n, hová a volt Belő-Szolnok még életben levő tisztviselőinek és nemesinek színt és javát összegyűjtötte körülbelül 50 teríték volt, s fiatal hazánki vendégszerető elfogadása, megelőző és mindenre kiterjedő gondossága mindnyájunkat meglepett, és nagyon jól mulattunk tegnap déltől ma világos kiviladtig. A felköszöntések már a leves után ősi szokás szerint elkezdődtek. Orvostudor F. K. legelőbb is üdvözlő a megye összegyűjtött lelkes fiait, s a lakoma megszervezésével egy ívet tett le aláírás végett az akadémia palotájára, melyre rövid idő alatt ezen kis barátságos körben 260 új forint iratott alá. Ezt követőleg megnyílt lelkes fia G. Salamon az inségsben szenvedő horvát testvérek fölségélyezésére hívta fel a közbuzgalmat, s e czélra is 80 új forint gyűlt be. A pénz az akadémiának és a horvát testvérek számára gr. Károli Edénnek mai nap el is küldetett. Im: néhány embertől egy pillanat alatt 340 ft került ki. Szegények vagyunk, meglepve szagatva minden ágtól, de utolsó fillérünket adjuk oda ha azt a haza úgy kívánja; hogy ne! mikor a drága anyáért vérünket is örömet kiöntanók. A lakomát mind végig lelkes és szelleműs felköszöntések zamatosították. Poharak emeltettek több ízben a hazáért, gr. Széchenyi Istvánért mint az akadémia első megalapítójaért, s a nemzet újja teremtőjéért, Deák Ferenczért az igazság élőképéért s a nemzet második oszlopáért; Egressy Gáborért a haza koszorús színművészeért; Dózsai Dánielért stb. Jókai Mórt a nemzetnek kedélyes folderítőjéért, s legtermékenyebb s szelleműsabb regényíróként, s általában az irókért művészekért, de lelkes felköszöntések tettek föl a megye volt képviselőiért V. Farkas, Torma József és Torma Istvánért. Jelen volt a megye egykori főjegyzője Rácz István is, ki lelkes felköszöntésben részesült Torma István részéről. Mit hogy az isten teljesítse az egész lakomai kör szívéből kívánta. Lakoma után költemények szavaltattak Medgyes Lajos, Gajzágó Salamon, és Pataki Ferencz által. Jelen volt Dézsről a Trufás zene kara, mi ugyan nem a leghiresebb, de mikor az embernek jó kedve van fűt, mellett is tánczol. Csárdások húztak s mindennek a refrainje a kedvelté vált magyar népdal: „Gyere be Rózsám, gyere be stb. Egy valaki felkiáltott: megér e nóta 1500 forintot! Végül Urak! kolozsvári festész lefényképezte az egész társaságot a lelkes és hazafias érzelmű házi gazda számára emlékül, kinek mi is G. S. barátunkra reá mondott pohárköszöntését kívánjuk, adjon isten számára mentől előbb egy lelkes honleányt, mert kar volna oly nemeslelkű és az

*) „Sítők, mészárosok és kéményseprők az egyszer elkezdett iparüzletet tetszésük szerint félbe nem hagyhatják, hanem az abbahagyás szándékának esetében kötelesek azt a hatóságnak jelenteni, s annak kívánataira az ipart még egy bizonyos ideig, legfőkébb két hétig folytatni.“

**) Ez így szól: „Ártaknak csak oly cikkek kicseriybeni előadásánál, a melyek a mindennapi fenntartás legnékülözhetetlenebb szükségleteihez tartoznak, továbbá a kéményseprők és a szállító piaci szolgáltatási iparoknál lehet helye. — A belügyminiszterium fel van hatalmazva, a helyi viszonyok szerint, ily ártaknak behozatalát vagy megszüntetését kimondani.“

ősvendégszeretetet oly híven képviselő hazafinak mag nélkül veszni el.

Ma reggel szétosztottunk a megyébe mentől gyakoribb s mentől vidább viszontlatást kívánva, mi közelebből Dézs en a husvét másodnapján tartandó casinó balban leend, minnek jövedelmét ismét a haza oltára tesszük.

Zóm lén.

✕ Ujdonságok.

— A kolozsvári kisegítő pénztár-egylet folyó év április 10-én d. u. 3 órakor a városház nagy termében tartandó közgyűlésre tisztviselők választása végett minden részvényes tagot ezennel meghív. Kolozsvárt, március 31-dikén 1860. az igazgatóság.

— Legelőbb helyen új államkölcson fölvétele határozottatott, miről közelebből egy hivatalos hirdetőmentű adandunk.

— Jövő kedden Baráti nagy hangversenyt ad a redout-teremben Fridrichné, Jekellalusi sat. közreműködésével.

— K.-Féjvári t. levelezőnk tudósít, hogy ottan az idei farsang alatt jótékony czélra két bál rendeztetett; az egyik febr. 20-dikán a magyar akadémia palotája részére, mely az előleges aláírásokkal 250 frtot jövedelmezett; a másik febr. 11-dikén, ezt a n. e. görög hitelvűek adták ottani iskolájuk javára, s jövedelmét 230 ft 50 kr.

— Szamosujvárról írják nekünk: „Igen méltánylandó azon vallásos buzgalom, minőlfogva a szamosujvári, s vele honunkban lakó örmény nemzet itt saját költségükön egy nemzeti, s saját riusokat követő püspökséget szándékoznak felállítani, a mely itt még egykor létezett. A szegények ápolója, s az ezzel kapcsolatban álló négy osztály elemi-iskola, a melybe nemzetségi vagy felekezetre való mellétekintet nélkül történnek a folyételek, Szamosujvárnak becsületére válik. Ezek és ezekhez hasonló csak vannak más városokban is, de nincs olyan, a melyben egy olvasó egyet, egy casinó ne lenne. Még falvak is többen vannak, a melyekben olvasó társulatok alakultak. De itt a casinó létezése megszűnt. És ez az, a mely oldalról Szamosujváron kívül más várostán egyet se mutathatni fel stb. stb.“

— Szabó Richárd, mint ideiglenes felelős szerkesztő, és Werfer K. pesti nyomdász, mint kiadó, új lapra nyitnak előfizetést, a melynek czíme: „Képes családi lap.“ A „K. Cs. Lap“ oly közönyös lesz, a mely kizárólag a családi életből erkölcsi és oda tartozó mindennemű ismereteket közlend. Megjelenik minden csütörtökön negyedréti két íven. Ára egész évre 8 ft, félve 4 ft. Mindjárt legelőször is jutalom osztatik. Az egész éves előfizetők két, a fél évesek egy magyar történeti képet, s a kik nyolcz előfizetőt gyűjtenek, egy tiszteletpénzt kapnak.

— Hogy Magyarhonban az irodalom iránti részvét minő mérvben terjed a társadalom minden rétegében, annak feltűnő jelölő említik a lapok, hogy a fiatal gróf Nadasdi Ferencz, Thali Kálmán „Karpati kúrt“ czim alatt kiadandó újabb költeményre száz előfizetőt gyűjtött. Így csak lesz irodalma a magyarnak valahára.

— Lángh F. ügyvéd közlése után írja a „Wanderer“, hogy Bathányi Lajos gr. elköszönt javai Magyar- és Horvátországban 1859-diki dec. 8-án kelt szerződés szerint a rajtok fekvő minden teher elvállalása mellett, s 38,988 ft 35 kr osztr. ért. átruházási illeték lefizetése mellett Zichy János grófnak, a boldogult sógorának eladtattak. A stiriai Burgau-uradalom a físcus birtokában maradt. Gróf Zichy az átvett birtokot viszszaadta a gr. Bathányi örökösöknek.

— A „Wiener Zei tung“ egy 1860 márcz. 27-ről kelt s Magyar-, Horvát-, Tótország-, Erdély-, a szerb vajdaság- s a katonai határvidékre nézve érvényes császári rendeletet hoz, melyvel a dohánytermesztés számára több fontos könynyebbítések adnak.

— I. Közlés a Sz.-udvarhelyen fölláttatandó székely katolikus nőnevelőre tett adakozásokról: (Vége.)

Koronkai Pál 2 ft, ifj. Szeles Ignác 5 ft, Tamás Ferencz 5 ft, évenként 50 kr, Zakariás Antal 5 ft, évenként 50 kr, Péter Gergely 2 ft, Bodó Ferencz 1 ft 5 kr, Boór Lajos 10 ft, Koronkai Ferencz 10 ft, Szabadinski József 50 ft, Bartos Andrá 10 ft, Czikkántori Ferencz 40 ft, Valéncsi Ferencz 20 ft, Grolích Sándor 4 ft. Orbán Károly karácsonfalvi pléb. ur 60 ft, Bencze Lajos lovéti káplán ur 20 ft, Daroczi József székelykírály pléb. ur 100 ft, Gábor György pálfalvi pléb. ur 50 ft, Sólom Antal sz.-tamási pléb. ur 30 ft, Csörgő Antal méréfalvi pléb. ur 20 ft, Csonta József vágási pléb. ur 100 ft, Benedek Péter zetelaki pléb. ur 200 ft, Széles József korondi pléb. ur 40 ft, Győrfi János parajdi pléb. ur 20 ft, Frenkó József lenyelfalvi pléb. ur 20 ft, Kapeza János polgár 45 ft, Gyertyánfi János ur 40 ft, Tamás Ignác 5 ft, évenként 50 kr, Ugron Tamás ur 50 ft, Egy valaki 50 kr, Ugron Ádám ur 50 ft, Tek. Kis István ur 50 ft, Főrika Ádám 2 ft, Bartok Tamás 1 ft. Baróczi Dénes szováti pléb. ur 20 ft, Kocsis Mihály 3 ft, Dombi Gergely zetelaki káplán ur 5 ft, Sándor Mihály 3 ft, Székely András 1 ft, Dombi István 3 ft, Kovács Ágoston 1 ft, Hajdu Ferencz 3 ft, Darvas Ferencz 35 kr, Báldi Ferencz 5 ft, Nagy Ferencz 2 ft, Péter József 1 ft, Magyar Ferencz 5 ft, Kovács Zsigmond 10 ft, Dombi Sándor 4 ft, Pal Anasztáz fenyedi lelkes 25 ft, Fazakas András 10 ft, Kelemen András 3 ft, Daragi István eszterneki pléb. ur 50 ft, Kapeza Albert 20 ft, Takács János oroshelyi pléb. ur egy kötvelet 40 ft, Sz.-Udvarhely városi ms. Timár czéh 100 ft, B. Gamerra Gusztáv ur 50 ft, Imecs Dániel keresztúri pléb. ur 20 ft, Bartok Lajos 2 ft, Sebasi József bözöd-ujfalvi lelkes ur 21 ft, Tözsér Pál 5 ft osztr. é.

Sz.-Udvarhely, január 18-án, 1860. Henter János s. k.

— A dózsi helyvét hitű egyház reál-iskolai alapjára tett ajánlatok ötödik közlése: *)

Tíz éven át felvévenkénti részletekben fizetve ajánlottak: Bakó János 10 ft, Eteldi László 10 ft, Zágoni János 5 ft, Német Dávid 10 ft, Bányai Károly 10 ft, Szilágyi János 5 ft, Molnár András 10 ft, Veres Ferencz 10 ft, Bakó András 5 ft, Bakó Károly 10 ft, Almásy János 5 ft, gati Szabó József 10 ft, Kántor József 4 ft, Szász József 10 ft, Csillag István 4 trt, Árkosi Mihály 5 ft, Szilágyi József 20 ft, Szabó István 5 ft, id. Sándor Imre 10 ft, Gyurzsina József 5 ft, ifj. Zágoni József 10 ft, vár-

*) A 4-dik közlést lásd a „Kolozsvári Köz.“ idei 23-ik számában.

alji Nagy Sándor 10 ft, Szabó László 10 ft, Veres István 5 ft, Szarvadi Károly 20 ft, Erdődi Sándor 10 ft, Szász Mihály 4 ft, Kocz Lajos 10 ft, Buda Imre 5 ft, ifj. Szőke József 10 ft, ifj. Kuszár Károly 10 ft, Székely Mihály 10 ft, Monai Sámuel 20 ft, ifj. Szarka Mihály 2 ft, Mocz János 15 ft, Tardi József 5 ft, Hegyi Sándor 20 ft, Rácz István 20 ft, Ilyés Mihály 4 ft, Csákány Károly ajánlott 52 ft 50 kr urbéri földterhermentesítési kötelezvényben. — Az eddig nyilvánosságra hozott ajánlatok összege teszen az 1859-dik év végén összesen 9337 forintot osztrák becseben. Ezen kívül özv. mlt. Vécér Györgynélőle étele végeig félvekenint 5 ft, mlt. Cserényi Károly ur által felajánlt s még el nem adatott oláh-bogátai erdőreszek. — Közik: Ifj. Roth Pál Vékony Ferencz gondnok. pénztárnok.

Nemzeti színház. — Szeredán Paulai Ede javára „Egy tékozló apa” színmű 5 felv. ifj. Dumastól, e színpadon először. A jó irányú színdarab meglehetősen sikerrel adatott.

Csütörtökön „Hunyadi László” opera; Szerdahelyi jutalmára; most legelőbb kis közönség előtt, miután az pár hét alatt háromszor és folytonos bérletszünetek közt hozott színré.

Pénteken „A festész álma” ballett. Elégé sikerült előadás, melyben az előforduló tánczok közt kivált a velencei carneval című kettőben Aranyvári E. valódi művészettel tánczolt.

Kolozsvári piaciár. Marc. 29-én 1860. — Bécsi mérője osztrák becseben. Tiszta búza 3 ft 54 kr. — Elegy búza 2 ft 75 kr. — Rozs 1 ft 68 kr. — Arpa 1 ft 19 kr. — Zab — 1 ft 98 kr. — Török-búza 1 ft 68 kr. — Pityóka 1 ft 20 kr. Marhahús fontja 12 kr új pénzben.

Politikai hírek.

— Páris, márc. 24. A Marokkóval megkezdett békekuduzások megfúszultak, s a spanyolok részéről tegnap a hadműködések ujra megkezdettek. Az ellenség rendkívül nehezen hozzáférhető állást tartott elfoglalva. Az ütközet megnyitása után a győzelem tökéletes lett; délután 5 órakor a marokkóiak futásnak eredtek, táborukat sietve felszedvén, hogy meggátolják annak a spanyolok kezére kerülését. A Tanger felé nyomulás semmi komoly nehézséggel sem látszik összekötni.

Páris, márc. 24. A „Constitutionnel” ma Angolországban a savoyai ügybeni magatartását kielégítőnek találja. Szerinte eddigelő Svájc csupán a párisi turini udvaroknál nyújtja át tiltakozását; mi ezen jogfönn tartásnak szinte barátságos jellemet ad. Franciaország ennek csupán tudomásul vételére szorítkozandik.

Páris, márc. 25. A mai „Moniteur” szerint a Savoya átengedését illető szerződést, a szárd kamarák jóváhagyásának fontartása mellett, tegnap Turinban aláírták. Ezen szerződés főpontjai: Szárdínia királya ezen Franciaországhoz való csatlótásba, mi a nélkül történik, hogy a népség akarátán kényszerítés követelménél, beleegyeznek. A két kormány egyetértésbe teendi magát azon eszközök iránt, melyek legcélszerűbbek a nép akarat-nyilatkozatának megállapítására és méltánylására. A király Savoya semlegesített területeit azon föltételek alatt engedi át, melyek alatt ő bírja. A császár megígéri, hogy e pontra nézve a többi hatalmakkal és a svájci szövetséggel egyetértend.

— A mi a hatalmak feleletét illeti azon körjegyzékre, melyben Franciaország őket a nevezett tartományok birtokába vételének közzétételéről értesíti, ezen feleletek, némely tudósítások szerint, még nem érkeztek meg; ellenben a „Köln. Ztg.” biztos hallomás után így értesül azokról: Anglia, tekintve, a parlament magatartását, a francia kormány célzatait és terveit nem helyeselheti s azért az angol kabinet, meglehet kényszerítve van bizonyos fokig csatlakozni Kinglake ur indítványához, azonban tovább menni ninc szándoka. — Oroszország felelete úgy hangzik, hogy ha Piemont Savoyát és Nizzát szabályszerűleg engedi át, neki ninc ellene semmi kifogása. A mi Ausztriát illeti, ezen hatalmasság azt adja az illetőknek értésére, hogy ha a hatalmak a hercegségeknek és Toskánának Piemontba bekebelezése ellen tiltakozni akarnának, akkor ő is csatlakozni fogna az ő tiltakozásokhoz Savoya és Nizza bekebelezése ellen. — Poroszország élénk, habár alak tekintetben igen mérsékelt előterjesztéseket tesz a két tartomány bekebelezése ellen, hozzá tevéen, hogy a többire nézve Angliához csatlakozik Végre Spanyolországban Savoya bekebelezése ellen semmi kifogása, de Párma bekebelezése ellen tiltakozik, miután ezen országra nézve örökületi joggal bír. Egy másik tudósítás szerint Ausztria a fentebbi feleletet Anglia kérésére adta.

— A kölni lap szerint Savoyán kívül Monaco hercegség is Franciaország kezére fog szállni; a herceg 200 ezer frank évi jövedelemért engedte át birtokát Franciaországnak. Roquebrune és Mentone szintén Franciaországra szállnak.

— A „Moniteur” majd mindennap közöl egy-egy kis létszám-leszállítási rendeletet, írja a „Voss Ztg.” s mindamejlett a fegyverkezési előkészületek a legnagyobb erővel folynak, ép oly mértékben, mint a múlt évben. Az óceáni hajóhad, mely Bresben telelt, folyó hó 20-án reggel elhagyta e kikötőt s Toulon felé indult. Azt hiszik, hogy a közel állításba helyezett események bekövetkeztével e hajóhad az olasz partokhoz fog menni.

— London, márc. 24. A felsőház tegnapi ülésében Newcastle herceg kijelenté, mikép a kormány se Franciaország, se Piemonttól nem kapott közlést, az átengedés alkalmával a nizzai helyhatóság szavazatának kihívása iránt.

Az alsóházban Russell l. Kinglake interpellációjára megjegyzi, mikép a jelen perczen káros lenne a kabinetnek Thouvenel legutóbbi sürgönyére, vagy Svájc jegyzékére adott válaszáat a házzal közölni. Ugyanő Stirling kérdésre azt válaszolja, mikép ő nem képes a Savoya annexiója tárgyában Cowley lorddal folytatott magánlevelezést közölni. Disraeli kárhözjátka a külügyi államtitkár, a magánlevelezésnek ezen visszatartása miatt s nem akarja elfogadni annak azon mentségét, mikép ő csupán a közelgő congressusrai tekintetből nem szóltat föl az annexió ellen. Palmerston lord védelmezi Russell s a miniszterek magán levelei s a kormány jegyzékei közli különbséget. — Horsmann azon né-

zetben van, miszerint a Kinglake indítványai fölötti vita alkalmas lett volna az annexió meggátolására; ellenben Gladstone azt hiszi, hogy ezen vita háborút fogott volna előidézni. Roebuck megjegyzi, mikép Napoleon császár eljárását azon esetre, ha az az annexiót a többi hatalmasságok megkérdőjezése nélkül eszközölné, alig lehetne elég szigorúan kárhözjátni.

Ma a „M. Post” jelenti, hogy Napoleon császár Dufour tábornoknak Chablais-i területet biztosítottak ígért.

— A „Times” Nápolyt jelöli ki újabb bonyodalmak színhelyéül. A nápolyi királyság leendő megrázkodása oly dolog, mi csak hónapok vagy napokig késztetik, s Russel lord hímézés hámozás nélkül írja a fiatal királynak: „az elnyomás által okozott elkeseredés, a mesterkedések, gyilkosságok, összeesküvések és folkelések anyja.” Mi tanácsoljuk az olaszoknak — végzi a „Times” — hogy consolidálják azt, mit nyertek, de semmi okunk békét kiáltani nekik addig, míg a nápolyi viszonyok rendezve nincsenek. Míg nagy események szunnyadoznak a jövő méhében Olaszországra nézve, de Victor Emanuelnek ép oly előrelátónak kell lennie, a minő lovagias, ha szerencsésen végig akarja játszani szerepét.

— A „Const.” azon cikke, mely a francia csapatoknak Lombardiából visszavonulásáról szölt, ebben két dolgot látni lehet: első, hogy a francia kormány bizonyos lenne, miszerint a királyt, az ő szövetségét semmi veszély sem fenyegeti; második, hogy az olasz kérdés melletti megoldatás elő megy s Piemont bölcsesége és érdeke elejét undandja venni a bonyodalmaknak. S im a márc. 25-ki posta azon tudósítást hoz, hogy Milanóba új parancs érkezett, mely a francia csapatok visszavonulását megszünteti. Vajon tehát családok volna azon bizonyosságban, hogy az új olasz királyságot semmi veszély nem fenyegetheti? vagy talán mégis következhetne be oly bonyodalmak, melyeknek megoldásánál a francia csapatok jelenléte is szükséges? oly kérdések, melyekre a legújabb tudósítások legelőbb úgy adnak választ, ha ama parancsot a nápolyi ügyekkel hozzuk összeköttetésbe.

Hire járt t. i. hogy Nápolyban egy nagyszerű csapatállítás fog megrendeltetni, mely minden szolgálatképes egyént egész a negyvenedik évig fegyver alá parancsoland. Miután pedig az alattomban készülő zavarások ekkora erőkiállítást aligha tesznek szükségessé, ezért valószínűsített nyerne azon korábbi tudósítások, hogy a nápolyi kormány elég erősnek érzi magát arra, miszerint a szorongatott szomszédnak is segélyére siethet, s hogy a római és nápolyi kormányok közti a követendő eljárás iránt tervszerű megállapodás létezik. Allítják is, hogy Antonelli bíbornok Nápolyban járt s értekezésének eredménye lenne most az említett tervszerű eljárás. E szerint — a római curia elhalasztása a Victor Emanuel elleni excommunicatio kimondását, s csak majd a francia csapatok mind Lombardiából mind Rómából elvonulása után fogna az bármilyen következmények kockázatával kihirdettetni; továbbá a nápolyi király elfogadván a sz. atya által neki följárlant vicariatus, nem csak a határgrófságokban, és Umbriában, de sőt a Romagnában is, teljes jogot nyerne ezen tartományok megszállására. — Miután pedig akkorra, midőn e megszállási jogot gyakorlatba akarva venni, kétségtelenül már szárd csapatokat találand ott, ennél fogva ez esetben az összecsapás kikerülhetlen lenne. De még ha csak a határgrófságokat szállná is meg a nápolyi csapatok, az annyira ellentétes két hadsereg ily közelléte mindenesetre igen veszélyes lenne, s könnyen előidézhetné azon bonyodalmakat, melyeket a „Const.” Piemont bölcsesége érdeke által hisz elköröndönek. Azt is beszélik, hogy a sz. atya személyesen kíván értekezni a nápolyi királlyal az említett vicariatus átvétele végett, s az utóbbi valóban már Gaetába elutazott; s továbbá, hogy az Abruzzokban álló sereget őszpontosítják, s egyszersmind hadkészletek küldetnek a határra. Meglehet még, hogy a savoyai ügy is előidézhetné a francia csapatok ideiglenes megállását. A „Moniteur” t. i. márc. 25-én értesít, hogy a Savoya-i terület szerződés a szárd kamarák jóváhagyásától függesztetett föl, s így addig, míg a kamarák nem nyilatkoznak, el kellene halasztatnia, mely kamarai jóváhagyás által természetesen a Savoya északi részében és Nizzában mindinkább forni kezdő ellenszenvet is valószínűleg nagyon meg fognáknak hűtteni.

Róma, márc. 20. Tegnap a tanulók templomukban isteni tiszteletet tartottak az annexio s Garibaldi megünneplésére. Este nagy néptömegek voltak összegyűlve a Corso-n; a csendőrség kénytelen volt befogatásokat eszközölni, mely alkalommal s tényleges hántalmakkal illetetett, úgy hogy kénytelen volt fegyvereit használni. Hír szerint mintegy 40 egyén megsebesült. Végre lovas csendőrök szétosztatták a tömeget; számos francia csapatok jártak be a várost.

Az „Ost. Ztg.” írja: „Északi Olaszországban még nem játszták ki a végső kártyát és már kísérletet tesznek az apennini félsziget déli részén új szerepet játszani. Ki remél ez által nyereséget? Egy Murat-ot akarnak az utolsó Bourbon trónjára helyezni? Angolország akarja magának a catanai és gergentii kén-bástyákat biztosítani, vagy Szárdínia Umbriában és a Határgrófságokban új zsákmányra akar szertenni, míg Nápoly önszebeit orvosolgtatván akadályozva leendő pápát segíteni? valószínűleg mind erre gondolnak, habár határozott terve senkinek sincs. Annnyit el lehet találni, hogy Angolország elhatározottnak látszik Délen az izgató és békítő szerepet nem engedni másnak, hanem kéz alatt állani s első szerepet játszani.”

A „N. Pr. Ztg.” írja: A szicíliai hírek ismét aggasztók. A hol a kormány képes erőlesen fellépni, ott rend van; de a sziget belsőbb részeiben, valamint a déli partvidékeken is, a szó betűszerinti értelmében nem ismernek törvényt. Gisgentiben fenyves nappal tüztök ki a háromszázú zászlót, ezen kiáltások kíséretében: „Éljen Olaszország! Éljen Victor Emanuel!” Egy rendőrügynök, ki a tömegben keresztül tolokodott, s le akarja a zászlót venni, egy pillanat alatt halva fektet, s gyilkosának még csak kezét sem pillantá meg senki. A nyers tömeg úgy tett, mintha semmi se történt volna, s folytatja szilaj ujongását.

Milano, márc. 16. A „Wanderer” írja az „Espero” nyomán: Victor Emanuel király april 15-én fog Közép-Olaszországba menni. Bolognában már 17,000 poharat rendeltek meg az april 17-ki kiválgtatásához. — A választási napokban, a corso színház egyik előadása alatt Bolognában egy toscanai tiszt, jobbjában nemzeti zászlót tartva ugrott fel a színpadra s ezt

kiáltá: „Éljen Victor Emanuel a Capitol-ban.” Alig hogy kimondá ezen szavakat, azonnal száz meg száz állott fel földszint, ezt kiáltván: „És IX. Pius Jeruzsálemben.” — Római tudósítások szerint a szent városban nagy hatása volt a milanoi lelkész hódoló felirata hírenek, melyet a királyhoz intézte. A Vaticanban heves tiltakozást készítenek Romagnának Piemonthoz csatlótása ellen, sőt azt is hiszik, hogy Romagna megtámadásához is tételenek készülődések.

Míg egyrészt a francia hadsapatoknak Olaszországból teljes kivonulásáról aligha szó lehet, kivált a római földet illetőleg: addig másrészt a „Triester Zeitung” egy levelezője Milanóból nagyszerű hadi készülétek további folytatásáról tesz jelentést. Azt mondják, hogy a francia kormány három nevezetes bankházzal kötött szerződést, 120,000 ember számára leendő élelmi szerek szállítása iránt. E napokban fognak Genuán keresztül tábori sátorok és podgyászszerek nagy mennyiségben érkezni, Africából már nagy számmal indultak el hadsapatok, hogy az olasz hadakhoz csatlakozzanak. A tüzéség több üteggel, jobbadán vont-csövű tábori hányruka fog szaporítottatni, s naponkint új csapatzálltmányok érkeznek ide Franciaországból. Törzs- és mérnökari tisztiek már el is utaztak Paviába és Cremonába, hogy egy sánczolt tábor helyét kijelöljék, és pedig Paviában 35,000 emberre, Cremonában pedig 40,000 ember számára, a főtartaték Milanóban fog állani, és a francia hadsereg mintegy 110—120,000 emberre fog rugni. Piemont szintén készül, és pedig oly nagy mértékben, hogy ez összes erejét ki fogja meríteni. Valamennyi korosztály már be van hívva, az egész sereg hadilábra állítva, s legközelebb a tartalékok is az egész országban össze fogják hívni. Garibaldi rövid idő múlva ide fog érkezni, és egy szabadlegiót alakítani. Ágyuk Angol-, Franciaországból s Belgiumból vásároltának. A különféle forradalmi bizottmányok főnökei szüntelen utaznak ide s Turinba, hogy Cavourral tanácskozhassanak. — Egyszóval, az itteni előkészületek oda mutatnak, hogy nagyszerű háborúra készülnek, melynek viselésére minden kitelhető segédeszköz felhasználnak. Most azt kérdjük, ki mást illethetnek ezen előkészületek, ha nem Ausztriát? Talán a pápa ellenállásától félhetnek? Ha csupán ez utóbbi eset állna, akkor az előkészületek fele is elégséges lenne, ha mindjárt — a mit előre látni nem lehet — a pápai és nápolyi hadsapatok egyesülve működésnek is. E szerint bizonyosnak mondható, hogy Velence ellen szándékoznak támadást intézni, és hogy Franciaország e szándékot helyesli, sőt elősegíti.

— Berlin, márc. 24. Az urak háza kérvényi bizottmányának a miniszterium ellen intézett mindkét kárhözjátó votumát, a zsidóknak kerületrendi jogok gyakorlata, s államhivatal viselés megengedését illetőleg, elfogadta.

Frankfurt, márc. 24. A mai ülésben a szövetségi gyűlés, a majoritás indítványait a kurhesseni ügyben 12 szavazattal elfogadta; Kurhessen nem szavazott; Luxemburg sem a majoritást, sem a minoritást mellet nem szavazott; a szabadvárosok a bizottmányhoz visszatartás mellett nyilatkoztak; Poroszország s még egy szavazat a minoritást mellet. Poroszország e határozatból eredő minden kötelezettséget egyenesen megtagadott, mire a szövetségi gyűlés az elnökség indítványára kinyilatkozta, hogy minden szövetségi kormány köteles e határozatot elismerni.

Hannover, márc. 20. A „Sp. Ztg.” hannoveri levelezője ezt írja: „Itt teljes bizonyossággal állítják, hogy Bajorország leghatározottabb kat. segély-ígéretet tön Ausztriának azon esetre, ha Franciaország Velencét megtámadná.”

Berlinből márc. 20-án írják: Jól értesült politikai körökben semmit sem tudnak róla, hogy a porosz regensherceg és Sándor császár közelebről találkoznának.

— Bern, márc. 23. A szövetség-tanács a szövetséggyűlést, az annexio kérdése miatt jövő csütörtökre összehívta.

— Márc. 24. Éjszaki-Savoyából több bizottmányok a francziák császárjához, s a szárd királyhoz egy tiltakozást intéztek; újabb szavazást és Svájc-zhoz csatlakozást kívánnak. Küldöttségek küldettek föliratokkal a szövetség-tanácsához, a svájci szövetség segélyének kikérése végett.

— Brüssel, márc. 19. A brabanti herceg a jövő csütörtökön Konstantinápolyba indul. Egy, Párisból érkezett, s egész országban elterjedt felhívás az egykori Ex-Lycée-Imperial összes növendékeit (a császárág idejéből) egy emlék- és testvéresülési ünnepélyre hívja meg e hó 22-kére Párisba. Ezen érdekes okirat alatt magas állású francia polgári és katonai hivatalnokok nevei állanak. Mellekesen mondva Pelissier tñagy is ezen intézet növendéke.

— A „D. A. Z.” szerint úgy látszik valósul azon hír, hogy egyfelől Franciaország és Anglia közt, másfelől a porta közt egyezmény jött létre arra nézve, miszerint Franciaország a portával közösen katonasággal megszállhassa a Dunafejedelemiséget és Szerbiát, bizonyos eshetőségek bekövetkeztével. (?)

Stambulból márc. 16-án írják: Szerbország ügyei nagy seget ütnék a Kapu fejebe. A szerb határszéleken álló tábornokok őszpontosítják erejüket s új erősítést sürgetnek. A török kormány ismét a kegyelemvesztett híres Ömer pasára gondolt, mint a birodalomban fővezérségre egyedül alkalmas férfura.

Stambul, márc. 13. A „Triest. Ztg.”-nak írják: Minden lépésnél, melyet a Törökbirodalom látszólagos reformja felé tesz, a szultán kedélyében mindig sötétebb és zárkózottabb válik. A palota lakói zsarnoki szeszélyeitől sokat szenvednek. Egy idő óta a Dolmabage mellett valamennyi magaslatok öröklök vannak megszállva, kik minden átmenőt akadályoztatnak. A megállás és a szultán palotája felé való kíváncsi tekintetben. A török előkelőbbeknek a sör és rakín kívül kedvenc italuk lett a rum; a múlt héten ebből nem kevesebb mint 15,000 hordót adtak el.

Stambulba legközelebb Kuza herceg váratik, kinek a portávali viszonya az utóbbi időben érszerehetőleg kedvezőbb szint öltött.

— Sz. Pétervár, márc. 11. A „N. Pr. Ztg.” írja: Charkowban a tanulók között tiltkos társulatot fődztek fel, mely

Öroszországi alkotmányának tervezetével foglalkozott; a vizsgálatok már e hó elejétől fogva folynak.

Sz. Pétervárról márcz. 15-éről a „B.H.” ezt írja: „Itt azon hír van elterjedve, hogy a külügyminiszter elbocsátását kérte volna azon esetre, ha Oroszország politikája Ausztria irányában az eddigi programtól eltérő módosítást szenvedne. A czár G. orosz herceget kórágyán meglátogatván teljesen megnyugtatta őt a felől, hogy a programban semmi változtatás nem lesz; e szerint hát, úgy látszik, maradnak azon politika mellett, melyet a pétervári cabinet a krimi hadjárat óta zsinormérleklül vett maga elé.

Turín. márcz. 25. Szardínia királyának egy kiáltványa jelent meg Közép-Olaszország népeinek. A többiek közt ez mondatik el benne: „Feloldozhatlan kötelek által vagyunk egymáshoz csatolva: a közös haza és általános polgárisodás iránti tisztelet-adó által. Függetlenségünkért életemet veszélynek tettem ki, a lojalitásnak példáját adtam. Most új népeimtől oly ragaszkodást kívánok, mint régi tartományaimtól. Én az olaszokat erősekké akarom tenni, érzelmeik egysége által, hogy bal viszonyok közt szilárdak maradjanak, egy boldog jövő előkészítése végett.” Farini belügyi miniszterről nevezetelt.

Turin, márcz. 26. A választások eddigi eredménye igen kedvező a kormányra nézve; Cavour csaknem mindenütt megválasztott; a választásokban való részvétet igen élénk.

Nápolyból márcz. 17-éről írják az „Independence”-nak, hogy oda már megérkezett azon külföldi tábornok, a ki a nápolyi-pápai csapatokat a közép-olaszországiak ellen vezérle. A „Nord”-nak meg ugyaninnen azt írják, hogy az alkudozások azon szerződést illetleg, melyben Ferencz király magát kötelezi Rómát, Umbriát és a Határgrofságokat nápolyi csapa-

tokkal megszállni, végköhöz közelednek. Ha ezen egyezség létrejön, akkor a francia csapatok kivonulnak Rómából. Eközben Ajossa, közmunkaminiszter, ki egyszersmind rendőrfőnök, azt igyekszik bebizonyítani, hogy nem olyan rossz dolog Nápolyban e két hivatalt egyesíteni; ő egy személyben fölépíteti és meg is tölti a börtönöket. — Ajossa a vidéki hatóságokat oda utasította, „hogy különösen szemmel tartassák a menekültek családjait, s az idegeneket, különösen azokat, kik angol és francia utlevelekkel érkeznek.” E miniszter egy korábban kelt korlata így hangzik:

„Nápoly, febr. 1. 1860. Igazgató ur! Ő felsége urunk és királyunk kegyeskedett a folyó 1860-ik évre meghosszabbítani azon bizottságok fenállását, melyek a rendzavarók és csavargók ellen a botbüntetés alkalmazását illetőleg határoznak. A király nevében tudósítom önt ezen legfelsőbb határozatról, hogy azt legszigorubb alkalmaza.”

Páris, márcz. 26. Grandguillot üdvözlö Victor Emanuel királyt a „Constitutionnel”-ben azon kiáltványáért, melynek fogva Savoya és Nizza népségét eddigi fejedelme iránti hűségé esküje alól feloldja. Így a királyok legitimitása elvének tisztelete a néplensőségével együtt biztosított.

Páris, márcz. 26. A „Pays” megcáfolja azon hírt, hogy a Lombardiából kivonuló francia hadcsapatok megállapodási parancsot kaptak volna.

— A beszéd, melyet III. Napoleon márcz. 21-n a savoyai küldöttségnek választott, mint látszik Svájcban legnagyobb hatást eszközölt. Bernből m. hó 22-kéről távirják a „S.M.”-nek:

„Napoleon felelete a savoyai küldöttséghez mint villám gyújt. A berni nagytanács éppen most tárgyalja a tegnapi indítványt mint sürgelést. A szövetségi gyűlés valószínűleg hettefőre fog összehívni. A két savoyai küldött ismét megérkezett.

Aludjék bár Európa e fenyegető veszélyekkel szemben: Svájc nem fog aludni. Ugyane lap egy más sürgönye márcz. 22-diki estéről jelenti: „A nagytanács egyhangulag, ünnepélyesen elfogadja azon indítványt, melyet Karrer, Blösch és Gonzenbech történelmileg és politikailag megállapítottak. A gyűlés elé egy szövetségstancsi irat terjesztetik a hatalmakhoz intézett jegyzékkel együtt. „Egy harmadik távirati sürgöny végre Bernből márcz. 23-dikának reggeléről jelenti: „Dufour párisi küldetése megíusult. Touvenel csak azt ígérte meg, hogy a semleges területeken (Chablais és Faucigny) nem fog csapatokat felállítani.”

Az angol sajtó jelenleg nevezetes tüneményül szolgál. A „Times”, „Daily News” és „Herald” egyhangulag kárhoztatják a márcz. 21-ki bekelezési szónoklatot, s a Thouvenel-fele jegyzékeket. A hírlapok egyetértőleg Svájc részén vannak.

Madrid, márcz. 26. A fegyverszünet tegnap megkötött Marokkóval, s a békeelőzmények aláíratlak.

NYILT POSTA.

Szólnokról B. L. urhoz. Az egyik példány, ön meg-hagyása szerint, Jász-Apathiba küldetett annak idejében. A cikik azért maradt el, mert más helyütt közölve volt, s kü-lönben is egy kissé trivial. Színházi aláírási ívek menni fognak.

Hécsibörze. Márcz. 28-án: Nemzeti kölcsön 79.30. pft. — Metalliques 5 pcentes 68.50. — Urbéri papírok: magyar 71.75. — erdélyi 68. — Bankrészvény 865. Korona 18.15. Cs. k. arany 6.26. Ezüst 132.25.

T. és felelős szerkesztő DÖZSA DÁNIEL

H I R D E T É S E K.

HIVATALOS.

(915)
43.—1860.
Not. G. C.

Bejegyzett kereskedő Gajzágó Izsák hitelezői ezenel felszólítanak, hogy bármi jogczi-men alapuló követeléseiket—legkésőbb folyó 1860-dik évi ápril 20-ig—alólt cs. k. közjegyzőhöz — mint az irt kereskedő kiegyezkedési tömege részére kinevezett törvényszéki megbíróhoz — mulhatatlan és annál is inkább jelentsek be írásban, mivel a nem jelentkezők az egységesség létrejötte esetében, — az egyezkedési tömegből kielégítéstől el lesznek zárva, és az adósok — a létrejövendő egységesség által — az irt határidőig nem jelentkező hitelezők irányában — minden további kötelezettségtől mentesítetnek, csak in azon esetet vévén ki az általános felmentés alól, ha zálog-joggal biztosítva van a követelés, vagy ha tulajdonossági igény formál-tatik a tömeg ellen.

Kolozsvárt, márcz. 27-én, 1860.

Cs. kir. közjegyző,
Groisz Ferdinánd.

(916)

Hirdetmény.

A tordai tagosítás további tárgyalása érdekében, ápril hó 10-kén d. e. 8 órakor. közbirtokosi gyűlés fog tartatni, a városi táncsteremben: melyre személyesen értesítendő helybeli birtokosok kívül, minden Tordára behírók meghívotnak.

Torda, márcz. 29-én, 1860.

A városi előjáróság által.

NEM HIVATALOS.

Előfizetési felhívás

„HÁROMSZÉK”
ezimű

erdélyi szépirodalmi évkönyv s naptár I-ső évi folyamára 1861-re.

Megjelenik 1860. június végén 12 ivnyi tartalommal, diszkötésben, finum velin papíron. Előfizetési ár: 80 kr; bolti ára 1 frt 25 kr leend. Hirdetések minden nemei (egész lap 4 frt, fél lap 2 frt) felvételnek s legnagyobb terjesztésre számolhatnak. Az előfizetési pénzeket 1860. ápril végéig bérmentve kéri.

Khern Ede
Brassó, 517. Erdély

Gyűjtök tiz után egy példányt nyernek.

(860) | 1860. 1/4 |

JELENTÉS és INTÉS.

Az általam 1850-ben legelőször forgalomba hozott cs kir. szabadalommal ellátott

Anatherinszajviz

a mely

Ausztria, Németország, Anglia, Törökország és Schweitzban a leg-jobb hirnevet vívta ki, újabb időkben speculativ iparfejődésnek szolgált rugójuál. Hasonló gyártmányok égig magasztaló dicsér-kezesek mellett merültek fel, s minthogy azok minőségét tekintet-ben nem képesek az én szabadalmazott Anatherin-szajvizemmel a versenyt kiállni, ezt üvegem alakjának utánzása, sőt szabad-firmának Anatherin elnevezés általi mystifikálása után kísér-tették meg elérni. Ezen mystificatio már hivatalosan betiltatott, intem tehát azokat, kik az én üvegem alakját és a borítékot utánózzák, hogy én az alsó ausztriai kereskedelmi és iparkama-rától 1859. febr. 3-dikáról és május 9-ről tilalmi és védíratot nyertem.

A tisztelt nemességnek és a t. publikumnak jelentem aláson, hogy a cs. kir. szabadalmazott Anatherin-szajviz és cs. k. szabad. fogtapsz a mellékelt jegy és mintálatlakban Bécsben csak nálam (Tuchlauban Nro 557) kapható.

Vidéken pedig a következő bizományosoknál:

Kolozsvárt: Wolff J. és Kudy J. gyógyszerárakban. Tordán: Wolff gyógyszerész. Sze-benben: Zóhrer és Müller gyógyszerész. Brassóban: Hoffmann J. Károly-Fehérvárt: Ruff J. egyszervárt: Misselbacher J. M. Besztercén: Die rich és Fleischer. Dézsen: Kremer S. Déván: Büchler A. Nagy-Váradon: Janky J. Huzsela. Fogarason: Nehrer. M.-Vásárhelyen: Fogarasi D. Balásfalván: Kovrig T. Szászvároson: Specht és Leonhardt J. Zilahon: ifj. Ábrahám Gábor. Debreczenben: Bezler gyógyszerész.

(918)

Kertészet.

Alólt köztudomásul adja, miszerint a ke-zelése alatt levő Imrich-féle kertészetből (Brassó-n nemesített gyümölcsfák legfinomabb nemein kívül angol parkok, sétányok, s utak szépitésére szolgáló legkitűnőbb díszfák s bok-rok, u. m. acer, akác, vadgesztenye, lepén, platán (boglárfa) nyárfa stb. helyszüke miatt, s tetemesb vételek esetében igen jutányos áron lesznek e tavaszon eladók; úgy szinte egy 50—60 csinos, kinőtt narancs s citromfából álló narancsos, s válogatott georginák (dahlák) jöfőgamzott börtök s ültetők nagy mennyiség-ben. — Venni szándékozók bérmentett le-veleiket mielőbb kéri:

KÖHLER RICHÁRD főkertész,
Brassó, t. Imrich urnál.

(910)

Besztercze vidékén a tekei járásban fekvő Nagy-Nyulason az egész birtokosság korcsmai joga 1860-dik év május 5-től kezdve egy vagy több évekre haszonbérbe kiadó, s az árverés napja leend április 24-én Nagy-Nyu-lason gróf Teleki Domokos ur tiszti szállásán.

(908)

Felszólítás.

Mohaupt Katalin, néhai Mohaupt Fülöp tüzér-raktári szolgánakleánya, a 3-dik szá-mu raktárban Kameniczen Pétervárad mellett, ezennel kéri, tudatná holtatörzkodási helyét nagynénjével Stifter Ámáliával született Mohaupt, s ennek férjével Stifter Adal-bert cs. k. iskolatanácsossal Linczb en Felső-Ausztriában.

(903)

Több hordó 1846-ik évi ozdi szín- és asszuszőlő bor — úgy ó szilvapálínka is — eladó, általában vagy hordószámra is. Értekezhet-ni iránta a piacszoron a 452 számú ház felügyelőinél.

(904)

Haszonbéri hirdetés.

Néhai mlgos báró Kemény Pál ur örök-seinek következő jószágai u. m.

1) Víziszló minden lak és gazdasági épületekkel, korcsmajoggal és 580 hold 825 ölet tévő szántó és kaszáló külöskkel.

2) Budapesti e hasonlólag lak és gazdasági épületekkel, korcsmajoggal, 211 holdat 635 ölet tévő szántó és kaszáló külöskkel együtt ez évi április 24-től számíva hat évekre szabad kézöl haszonbérbe adandók.

Értekezhetni Kolozsvárt ügyvéd Sebe Samunál. Kolozsvárt, márcz. 15-én, 1860.

(914)

Eladó ház.

Kolozsvárt a belső szén-utczában a 129. számú ház szabad kézöl eladó Érte-kezhetni iránta orsz ügyvéd Fejör Mártonnál B. Közép-utca Nr. 503.

(1—2)

(897)

A „Czifrafogadó”

Tordán idei szeptember 29-dikétől, haszon-bérbe adandó. Értekezni lehet tulajdonos Be-tegh Sándorral bérmentes levél által, vagy személyesen m. Szengyelben.

(901)

Alulírtnak van szerencsége a nagyméltóságu és t. cz. közns gnek tisztelettel jelenti, hogy az eddigi firma „PROHATZKY és TÁRSA” alatt létező bel és külföldi Szőcs készítményekkel dú-san ellátott kereskedést és üzletet, felsőbb jóvá-hagyásból ezután önállólág a maga neve alatt folytatandja.

Egy uttal kívánja jelteni, hogy ennek utána minden idetartozó készítmények megrendelését jutányosabban s pontosabban a legutolsó divat szerént fogja teljesíteni; úgy szintén nyaralás végett mindennemű börtel bélt ruhákat elfogad jutányos fizetés mellett.

Melyek által a nagyméltóságu és t. cz. k zön-ség teljes bizalmát megnyerni ohajtja alázatos tisz elettel
Prohatzky János,
szőcsmester.

(899)

Olesó luczerna.

30 mázsa erdélyi 1859. beli, bármely kül-földihez hasonló tisztaságu luczerna mag eladó Dobokán Farkas Istvánnál, mázsája 35 uj forint, 10 mázsán fejül 32 frt. Megrendelhetni Nalaczi kereskedésében Kolozsvárt.

(909)

Örök áron el- vagy haszonbérbe kiadandó jószág.

Iszló országút mellett, három óra távolban M.-Vásárhelytől, 309 hold szántó és kaszáló, 250 hold erdő és legelő, 8 hold legjobb álla-potban levő szőlő, jó lak- és gazdasági épüle-tek; továbbá 1 venlégfogadó, 3 prebendások háza, végre 16 szolgáló ember a faluban kik évenként külön-külön 104 napot dolgoznak sa-ját kenyérükön. A vásárolni vagy haszonbérbeni szándékozók bérmentes levelekben értesítsék a tulajdonost mlgtos Iszlai László urat, Iszlóban, utolsó posta Maros-Vásárhely.

(911)

Brönnér pecsétvize

csalhatatlan szer bármínemű étel, olaj, vaj, fagygyu, stearin. kátrány, szurok, keréksár, olajszin, hajke-nőcs stb. által ejtett foltok, pecse-tek kivételére, a nélkül hogy leg-kevesbé ártana a selyem, bársony, bőr, butor- és ruhakelmék eredeti színének. Leg-jobb és legolcsóbb szer a glacié-kezttyük mosására, 18 és 45 kros üvegcsékben, valamint 2 fr 40 kros nagyobb adagokban. Valódi található ifj. Tauffer József kereskedésében óvár 259. sz.

(913)

Alólt tisztelettel jelenti a nagyerdemű t. cz. vidéken lakó szülőknek, hogy kik nevédek leány-kájukat kiképzés végett e városra szándékoznak hozni, azokat saját házában a legilletelmesebb szállás, koszt és mosással, kellő felügyelet és illő díj mellett felvállalni ajánlkozik.

Kovács Lajosné,
ügyvéd néhai Kovács Lajos özvegye.
Bel-magyar-utca 438 ház szám.